

★ WWW.AUSTRALIEN-NYAZEELAND.SE

INGEN WWW.AUSTRALIEN.NL

DE OND

NR 2 / 2019

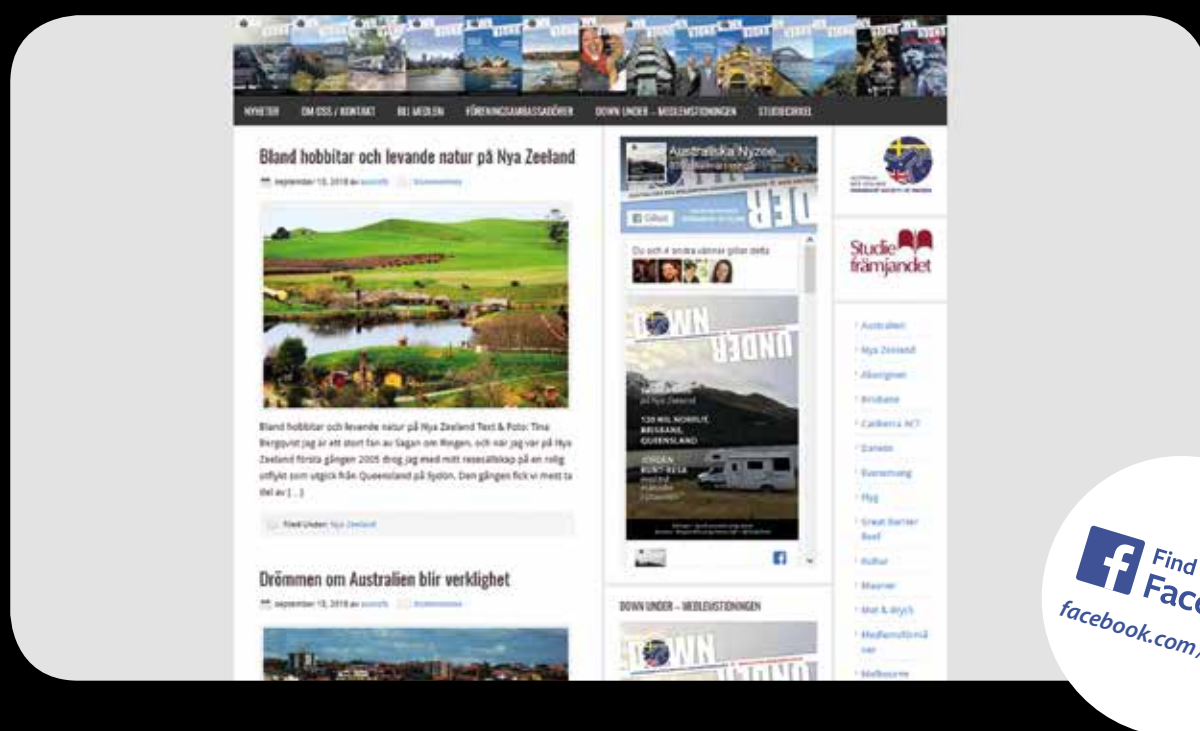
50-ÅRSJUBILEUMSUTGÅVA

Föreningens historia 1969 - 2019

Besök VÄNSKAPSFÖRENINGENS HEMSIDA

På hemsidan hittar du senaste nytt om evenemang, nyheter, medlemsförmåner och tips. Du kan läsa artiklar, reseskildringar och få information om working holiday, visum mm.

WWW.AUSTRALIEN-NYAZEELAND.SE

Bli medlem
**I AUSTRALISKA NYZEELÄNSKA
VÄNSKAPSFÖRENINGEN**

Medlemsavgift 200:- kalenderår.

I medlemsavgiften ingår bland annat fyra nummer av Down Under.

Inbetalning till PlusGiro konto 54 81 31-2.

Uppge namn, ev. medlemsnummer och e-postadress.

Vill inleda med att återigen rikta ett stort tack till vår medlem Lars-Olle Gustavsson som tillsammans med sin fru varit medlem sedan 1989 och som skänkte sin samling med medlemstidningar till föreningen. En ovärderlig och mycket uppskattad gåva. Jag har för egen del sparat alla mina tidningar men saknade utgåvorna bakåt i tiden. Nu fattas endast de från starten 1984 och fram till 1989 för att samlingen ska bli komplett, så är det någon där ute som kan tänka sig att skänka eller kanske kopiera tidiga exemplar så tar vi tacksamt emot dessa. Det har varit både lärorikt, intressant och inte minst nostalgiskt att läsa de äldre utgåvorna av News, Newsletter, My Planet magazine, Curious och Down Under. Allt ligger nu tillgängligt på föreningens hemsida.

I det här numret kan ni bland annat läsa om föreningens historik, ni träffar den inspirerande kvinnan Mona i Adelaide. Janice och Thomas Leijon tar oss med på sina två månader som Grey nomads. Mia och Kenneth Ivarsson har rest med husbil på Sydön. Ni kan även läsa om jubileumsfesten som ägde rum på Down Under bar i Göteborg. Tomas Eisner skriver om Weta Studios i Wellington. Föreningen har existerat i 50 år 1969 – 2019 och vi hoppas kunna fortsätta i många år till, men vi behöver hjälp av er medlemmar. Tipsa gärna bekanta och vänner om vår förening, kanske ge bort ett medlemskap som gåva, visa upp vår fina medlemstidning osv.

Om ni har Facebook så följ oss gärna så ni inte missar evenemang som dyker upp under året www.facebook.com/ausnzfs.

På vår hemsida www.australien-nyazeeland.se kan ni bland annat läsa artiklar och tidigare utgåvor av vår medlemstidning.

Önskar er alla mycket glädje och inspiration med medlemstidningen samt en varm och skön sommar.

Lars Wallin
Chefredaktör

50-årsjubileum 7

Min vinstlott 14

Mona 8

NNEHÅLL

4 ORDFÖRANDEN HAR ORDET

5 VÄNSKAPSFÖRENINGENS HISTORIA

**9 CHARLES BAGGE
- EN SVENSK SEGELMAKARE**

10 WETA STUDIOS I WELLINGTON

11 NYHETER

**RESAN DOWN UNDER
FÖR ATT HITTA CHERYL 12**

TJUGOETTÅRSFIRANDE 13

MED HUSBIL PÅ SYDÖN 16

**TVÅ MÅNADER SOM
"GREY NOMADS" 18**

BLI MEDLEM 19

DOWN UNDER
c/o Erwin Apitzsch
Nordmannavägen 4
224 75 Lund

ISSN 2001-1121

www.australien-nyazeeland.se

REDAKTION

Chefredaktör: Lars Wallin
lars.wallin@australien-nyazeeland.se
+46 73 7544 020

Ansvarig utgivare: Erwin Apitzsch
erwin.apitzsch@australien-nyazeeland.se
+46 70 8144 865

Annonsering: Tomas Eisner
tomas.eisner@australien-nyazeeland.se
+46 8 458 05 57

Layout: Elisa Heleä

Framsida: Chris Bailey

Foto: Privat

Redaktionen delar ej nödvändigtvis åsikter som framförs i artiklar.

ORDFÖRANDEN

Erwin Apitzsch har ordet

Vänskapsföreningens 50-åriga jubileumsarrangemang i Göteborg den 23 februari blev en mycket uppskattad tillställning. Jubileumsdagen inleddes med vårt årsmöte i närvaro av 17 röstberättigade medlemmar, vilket var ett rekordantal för den svenska föreningen. Som lägst har vi haft tre deltagare, vilket inträffade 2009 och 2012. Vid den efterföljande informationen om föreningen och underhållningen av Chris Bailey deltog totalt 59 personer. Det gäller alltså att kombinera årsmötena med underhållning i världsklass.

Medlemsantalet i Vänskapsföreningen har sedan 2002 minskat från år till år. Medlemsavgiften var 2002 125 kronor, höjdes till 150 kronor 2003 och till nuvarande nivå 200 kronor 2013. Höjningen av medlemsavgiften har inte varit tillräcklig för att kompensera minskningen av medlemsantalet. Detta har resulterat i att vi flera år i sträck medvetet har budgeterat ett underskott i räkenskaperna för att kunna bibehålla den verksamhet som vi vill ha. Den enskilt största utgiftsposten är vår tidskrift DownUnder. En undersökning som vi gjorde för tre år sedan visade tydligt att medlemmarna vill ha kvar den tryckta upplagan av DownUnder med utgivning av fyra nummer per år. Vid årsmötet i år väcktes dock frågan om det är värt att fortsätta med årliga underbudgeteringar. Vår kassör Tomas Eisner presenterade vid styrelsesammanträdet den 19 maj två förslag på en balanserad budget, baserad på det förväntade medlemsantalet, vilket skulle innebära en höjning av medlemsavgiften till 250 alternativt 300 kronor. Styrelsen diskuterade förslaget och kommer att lägga ett slutgiltigt förslag till årsmötet 2020.

Det nyligen avhållna parlamentsvalet i Australien innebär att premiärminister Scott Morrisons konservativa koalition får fortsätta att regera. Förhandstipsen tydde på en seger för oppositionspartiet Labor, men laborledaren Bill Shorten har erkänt sig besegrad och meddelade att han kommer att lämna partiledarposten. Efter det att oppositionen erkänt sig besegrad, höll premiärminister Scott Morrison ett tal till sina partikamrater där han hyllade de "tysta australierna" som han anser säkrade segern åt den liberalkonservativa regeringskoalitionen med orden "Jag har alltid trott på mirakel".

Årets Eurovision Song Contest blev ingen succé, varken för Australien eller Sverige, trots att båda länderna tillhörde favoriterna. Sverige var länge tippat att bli etta eller tvåa för att falla till fyra bland vadslagsbolagen

medan Nederländerna toppade de flesta listorna under den senaste veckan. Efter den inledande juryomröstningen ledde Sverige med två poäng, men Nederländerna motsvarade favoritskapet och Duncan Laurence vann tävlingen med låten "Arcade" på 492 poäng. Sverige slutade sexa på 332 poäng och Australien, med Kate Miller-Heidkes låt "Zero gravity" kom på åttonde plats med 285 poäng. Det kan noteras att Sverige fick tolvor, den högsta siffran, från bland andra toppkonkurrenten Nederländerna och Australien.

I mitten av mars nåddes vi av den fruktansvärda nyheten att två moskéer i Christchurch, Nya Zeeland, hade drabbats av ett terrordåd. Den 28-årige australiske medborgaren, som orsakade 51 personer död, har åtalats för sammanlagt 89 punkter. Nya Zeelands premiärminister Jacinda Ardern kallade dådet för en välplanerad terrorattack och aviserade skärpta vapenlagar. En vecka efter dådet infördes med omedelbar verkan förbudet av försäljning av automatkarbiner och halvautomatiska vapen av militär typ. Ett återköp av förbjudna vapen från medborgarna kommer att införas, vilket beräknas kosta 1,9 miljarder svenska kronor.

I SJs tidskrift Kupé Junior nummer 2 kan man läsa om fantastiska tågresor där färden är mer magisk än resmålet. Om man älskar att åka tåg i timmar rekommenderas en tågresa genom Australien. Där går det att resa flera dagar i sträck utan att ens behöva göra ett tågbyte. Den allra längsta linjen är Indian Pacific, som sträcker sig från Sydney i öst till Perth i väst. Den resan är totalt 435 mil och bjuder på världens längsta raksträcka på 48 mil. Delar av den resan planerar jag att göra omkring nyår.

I sportens värld har det förekommit några tråkiga händelser. Den australiske rugbystjärnan, Israel el Folau, har på sociala medier skrivit att "helvetet väntar" homosexuella personer. Australiens rugbyförbund har agerat genom att stänga av spelaren från landslaget om han inte respekterar den gällande uppförandekoden. Den andra händelsen är att den australiske galopptränaren Darren Weir stängs av i fyra år efter att ha använt elchocker mot sina hästar och att han inte bestrider anklagelserna. Men låt mig avsluta med något att se fram emot – VM för damer i Frankrike med start den 7 juni. Australien är rankat som sexa i världen, Nya Zeeland nittonde och Sverige som nia. Låt oss hoppas på spännande matcher och framgångar för våra länder. ★

Styrelsen för World Association
med fr. v:

Styrelsemedlem Lars Rubensson,
Australian New Zealand Friends
Society of Sweden

Ordförande Frans Erve,
Australian New Zealand
Friendship Society of Denmark

Vice Ordförande
Jørgen Dieckmann Rasmussen,
Canadian American
Friendship Society of Denmark

Styrelsemedlem Axel Sandahl,
Canadian American
Friendship Society of Sweden

Styrelsen. Från vänster är det N.J. Benn, Einar Nielsen, Svend Aage Nielsen,
Loif Johansson och Preben Østergaard.

Leif i den tropiska regnskogen i Daintree National Park,

Text: Erwin Apitzsch

VÄNSKAPSFÖRENINGENS HISTORIA

Vänskapsföreningen Australien/Nya Zeeland firade sitt 50-årsjubileum på Down Under Bar i Göteborg den 23 februari. Det var nämligen den 1 juli 1969 som föreningen med namnet Scandinavian Australian New Zealand Friendship Association bildades. Det dröjde dock till 1985 innan Sverige engagerade sig organisatoriskt. En av de svenska pionjerna var Leif Johansson, vars brinnande intresse för resor gjorde att han uppmärksammade en annons i Dagens Nyheter. Av annonsen framgick att det i Danmark fanns en vänskapsförening mellan Australien/Nya Zeeland och Skandinavien, som erbjöd flygbiljetter till rimliga priser. Det medförde att Leifs första flygresa till Oceanien gick till Cairns via Ameri-

ka och Söderhavet med flera stopp på vägen. Därefter buss till Sydney och slutligen ett besök på Nya Zeelands Nordö. Den resan väckte Leifs specialintresse för Australien och Nya Zeeland och följdes av flera resor till Oceanien. Dessutom vidtog ett engagemang i föreningen som ansvarig utgivare av NEWSletter, svensk ledamot i Vänskapsföreningens representantskap och slutligen vice ordförande i den svenska föreningen 2002-06 och sammankallande i valberedningen 2006-10.

I en artikel av Leif Johansson i My Planet Magazine nummer 1, 2006 ges bakgrunden till Vänskapsföreningens uppkomst. På 1960-talet börja-

Hugo Berch

Ansvarig utgivare för
MyPlanet Magazine

Lars Rubensson

Ordförande för
Australian New Zealand
Friendship Society

Nicole Williams

Styrelsen för
Australian New Zealand
Friendship Society

Peter Hagström

Kassör i
Australian New Zealand
Friendship Society

de det bli allt vanligare att flyga och charterresor till olika destinationer i världen blev mycket populära. Flygpriserna var dock höga på den tiden och en flygbiljett till Australien kostade då cirka 10 000 kronor, vilket grovt uppskattat utgjorde ungefär en tredjedel av årsinkomsten för vanliga människor. Flygbolagens stora rabatter för gruppresor ledde då till tankarna att starta en förening för att få ihop ett resesällskap. Den första gruppresan med destination Sydney/Melbourne startade den 4 december 1971 och kostade 6 138 danska kronor.

Den första tiden inriktades föreningens verksamhet på att förhandla fram billiga resor för medlemmarna. Intresset för Australien och Nya Zeeland ökade och 1984 utkom det första numret av NEWSletter och det första informationsmötet hölls i Århus. År 1987 anställdes en föreningskonsulent i Danmark för att arbeta med medlemstidningen, ordna informationsmöten och övrig medlemservice. Tre år senare öppnades ett kontor i Göteborg. Vid sekelskiftet var medlemsantalet cirka 40 000 och organisationen upplevdes inte som optimal. En arbetsgrupp tillsattes och utmynnade i ett förslag att bilda tre nationella föreningar i Danmark, Norge och Sverige, som skulle samarbeta inom ramen för paraplyorganisationen World Association. My Planet, den gemensamma serviceorganisationen skulle handlägga det praktiska arbetet. Benns Resor, som hade skött resorna, var också teknisk arrangör för Skandinavisk Kana-densisk Amerikansk Vänskapsförening, varför den också kom att ingå i paraplyorganisationen.

Medlemstidningen bytte namn till MyPlanet Magazine och utkom med sitt första nummer i mars 2002. Samtidigt lanserades MyPlanets logo – En människa som håller en planet, inspirerat av Fossums hållristningar i Tanums kommun. Logon symboliserar mänskliga relationer, som inte påverkas av landsgränser, och uttrycker den humanitet och de kulturella relationer som Vänskapsföreningen bygger på. Fokus var inte längre enbart resandet, utan tog fasta även på övrig service för medlemmarna.

Den första föreningsstämman för Australia New Zealand Friendship Society ägde rum på Kungsholmens gymnasium i Stockholm den 13 april 2002. Styrelsen kom att bestå av ordförande Lars Rubensson, Sundsvall, ledamöterna Peter Hagström, Älmhult, Leif Johansson, Vetlanda, Douglas Owen, Stockholm och Nicole Williams samt suppleanten Hugo Berch, Munka-Ljungby. Peter Hagström efterträdde Lars Rubensson som ordförande 2004 och efterträddes i sin tur av Nicole Williams 2006. Då Nicole Williams avböjde omval 2007, blev Peter Hagström återvald till ordförande, vilket han var till sin död den 10 januari 2008. Sedan dess har Erwin Apitzsch varit ordförande. Styrelsen har sedan starten haft 23 ledamöter, 8 kvinnor och 11 män. Verksamhetsåret 2002 hade vår förening cirka 10 000 medlemmar, ett medlemstal som successivt har minskat och som nu är mindre än 1 000.

MyPlanet Magazine utkom med sitt sista nummer i december 2006 med anledning av att MyPlanet ville avbryta samarbetet med Vänskapsföreningen, vilket formellt skedde den 1 januari 2008. World Associations tidskrift från november 2007 till november 2010, då det sista numret kom ut, hette Curios. Anledningen till nedläggningen var att World Association of Friendship Societies upphörde att existera den 31 december 2010. Sedan 2011 har vi alltså varit helt självständiga och producerat vår medlemstidning DownUnder. ★

Text & Foto: Lars Wallin

50-ÅRSJUBILEUM

Fullsatt och trevliga återseenden på Down Under Bar

Det blev en både trevlig och gemytlig stämning när föreningsstämman och det historiska 50-årsjubileumet för Australiska Nyzeeländska Vänskapsföreningen ägde rum den 23 februari på Down Under Bar belägen i Göteborg. Redan i samband med årsmötet, som ägde rum klockan 14.00, kom en hel del medlemmar som varit med i föreningen i decennier. Extra kul var att den svenska föreningens förste ordförande Lars Rubensson, som hade rest ända från Sundsvall, var på plats för att dela med sig av minnen. Väldigt uppskattat var också besöket av Jonas och Jonas, kontorschef och marketing manager på resebyrå My Planet, en organisation som vi delat så stor del av vår historia tillsammans med. Det var också första gången som vi fick tillfälle att möta flera av föreningens flitiga skribenter. Väldigt kul att mötas i det så kallade verkliga livet.

Från den lilla scenen presenterade föreningens styrelsemedlemmar sig själva och sin koppling till Down Under. Först ut var föreningens ordförande Erwin Apitzsch som hälsade alla välkomna innan det var dags för Tomas Eisner - kassör, Margot Garmelius - sekreterare, Lars Wallin - vice ordförande, Annica Liljedahl - ledamot och Helena Westling - valberedning. Undertecknad visade hur man spelar didjeridu.

Kim Ellis med smeknamnet "Dingo" född och uppväxt cirka 15 mil utanför Brisbane i Queensland och som är en av ägarna och grundare av Down Under Bar berättade om sin och barens historia. Redan den 17 juni år 1993 öppnade Kim den australiska puben Dancin' Dingo i Göteborg. En tid senare fanns Dancin' Dingo även på Södermalm i Stockholm. År 2015 öppnade han tillsammans med Ronan Morgan, Down Under Bar på Andra Långgatan 5. För den som saknar atmosfären, dryck, mat och inte minst människor från Australien och Nya Zeeland är detta det perfekta alternativet. Här finner du inte bara klassiska aussie pies utan även importerad öl från både Nya Zeeland och Australien.

Publiken under jubileumskvällen bestod av både medlemmar, stamgäster och inte helt överraskande en hel del fans till det legendariska rockbandet The Saints från Australien, vars frontman Chris Bailey flugit in för en exklusiv akustisk konsert. Chris bjöd på en av de bättre solokonserterna jag har sett med honom på senare år. Uppblandat med sin sedvanliga svarta humor i

mellansnacket sjöng Bailey med en röst, stark som i forntida dagar, som fick nackhåren att resa sig. Både Chris och publiken var på strålande humör och i takt med att publiken ropade låttitlar och önskemål fick vi ta del av hits och klassiker som exempelvis "Grain of sand", "Photograph" och "This perfect day". Micki Norrby som drivit skivaffären Dirty Records sedan 1981 var på plats och kunde förstås inte motstå möjligheten att bjuda Chris tvärs över gatan för signering av en stor affisch som pryder en av väggarna i butiken.

Vi hann med både en och två pratstunder med Chris Bailey, som avslöjade att han nyligen varit i Australien för att spela in två nya skivor. Vi fick till vår stora glädje en förhandslyssning på vad som verkar vara något alldeles spektakulärt bra. Glädjande nyheter för alla oss som följt The Saints och Chris Bailey genom åren.

Chris berättade även att det planeras en turné med The Saints och en del solokonsserter. Han berättade även att han arbetar med att få ordning på rättigheter så att hans katalog med skivor kan publiceras på streamingtjänster såsom Spotify, något som fler än jag ser fram emot.

Det var med en varm känsla i bröstet som jag reste hem från Göteborg denna kväll. Överväldigad av minnen från alla år med föreningen, alla människor man mött, föreläsningar, konserter och mycket mer. Jag blev medlem någon gång i slutet av 1990-talet och blev invald i styrelsen år 2003. Mitt första möte med den svenska styrelsen var i Holstebro i Danmark där vi tillsammans med My Planet och de nordiska föreningarna hade ett stort föreningsarrangemang. Jag har haft förmånen att förutom att få möta vår egna föreningsmedlemmar även få besöka landsföreningarna och medlemsevenemang i såväl Danmark som Norge. Jag hann även med att besöka föreningen och My Planets kontor i Sydney. Det har varit roliga och lärorika år med föreningen och vår medlemstidning och jag vill rikta ett stort tack till alla medlemmar och styrelsemedlemmar som varit aktiva genom åren. Hoppas nu att du som läser det här även vill vara med i framtiden, det är endast tillsammans med er medlemmar som föreningen och medlemstidningen Down Under kan leva vidare. Stort tack bästa medlem! ★

MONA

-en kvinna som lämnar avtryck

Text & Foto: Kristina Bergqvist

Tänk dig att du inte ses som medborgare i ditt hemland, fast du är född och uppvuxen där, precis som flera generationer före dig. Att andra människor tagit sig rätten att hävda att just du och din kultur inte är bra nog och att du måste assimileras in i en annan kultur, fast de som invaderat ditt hem inte härstammar varken från samma land eller ursprungskultur som du. Att ditt sätt att leva på, det enda du känner till, är fel i dessa människors ögon. Tänk dig att du tvingas från ditt hem till en annan plats för att du ska integreras med andra människor, men möts av rasism, diskriminering och ignorans. Och ännu värre – tänk om du tas från din familj och sätts i en fosterfamilj eller gruppboende, allt för att komma ifrån din egen kultur och allt du känner till, för att bli uppfostrad utifrån en "vit" uppväxt och för att inte få återse dina föräldrar igen. "Stolen Generations" ("Stulna generationer") drabbade alldeles för många av Australiens ursprungsbefolkning under åren 1910-1970, och det är fortfarande många som inte hittat sina familjemedlemmar.

Jag läste om det här när jag studerade i Australien för några år sedan, men det ger en helt annan bild att träffa någon som varit med om det. Det är svårt att förstå att en av dem som drabbades är Mona Muriel Olsson. Hennes ögon tindrar när hon leende välkomnar oss till hennes hem i Adelaide i södra Australien. Hennes hus är ljust och rofyllt, med

vacker aboriginkonst på väggarna, svenska detaljer här och där, vykort från vännerna i Sverige och många bilder på hennes stora familj. Hon, liksom hennes hem och sonen Jarl Erik som vi också träffar, utstrålar kärlek och godhet.

Monas bakgrund är en historia om ofattbar sorg, men även hopp. Mona föddes i Mimili i Australien 1931. Som femåring togs hon av polisen och blev tagen till ett barnhem. Hon fick en väldigt tuff start i livet och togs ifrån sitt språk, sitt land och sin familj. På barnhemmet blev hon behandlad som om hon inte vore värd någonting, där hon och de andra barnen blev rakade och skurade när de anlände. Hon tvingades ta hand om de andra barnen, och säger så här i efterhand att många av barnen gjorde fantastiska saker. Hon berättar med smärta i rösten om hur hemskt det var att se sitt hem försvinna i fjärran, inte ha någon aning om vart de var på väg, och att hon inte visste när hon skulle få se sina föräldrar igen. Hon var van vid att se stjärnorna tindra på himlen när hon inte kunde sova, och att sova på golvet och känna värmen från de andra i familjen och från den lilla brasan utanför hyddan, gjord av gräs, där hon bott fram tills då, men det förändrades när hon var tvungen att bo på barnhemmet. Det var skrämmande att sova i en säng med kroppen en bit ovanför marken, med en rädsla för att trilla ner.

Förvirringen var stor över varför någon annan skulle ta hand om henne, hon hade ju sin mamma som kunde göra det.

25 år senare avslutade Mona sin utbildning till sjuksköterska, och blev sedan barnmorska, som en av de första aboriginerna i landet. Detta i en tid då aboriginiska kvinnor helst skulle jobba som hembiträden. Efter studierna åkte hon på semester till Tasmanien för att plocka frukt. Där träffade hon svensken Bengt en kväll när de satt runt lägerelden. De fattade tycke för varandra och gifte sig, och trotsade omvärldens syn på att ett äktenskap mellan en vit och en aborigin skulle vara omöjligt. De reste mycket ihop och flyttade till Sverige, där Mona sedan bott i omgångar. Hon fick lära sig ännu ett nytt språk och lära känna en ny kultur ännu en gång, men denna gång utan att behöva ge upp sin egen kultur. Med glimten i ögat säger hon att hon gillar Sverige, snön och värmen inomhus.

Bengt ville träffa Monas familj och de åkte till Australien tillsammans. De hittade till slut hennes mamma, efter 32 år skilda från varandra, men tyvärr fick hon inte återse sin pappa. En av anledningarna till att det dröjde så länge innan de sågs igen är att eftersom det redan fanns en Mona på barnhemmet gavs Mona namnet Muriel också, vilket gjorde att mamman inte kunde hitta henne. När de väl träffades igen efter så många år kunde de inte kommunicera på samma språk och behövde en tolk.

Mona flyttade tillbaka till Australien när hemlängtan blev för stor, men hon hälsar på familjen i Sverige ibland. Monas och Bengts två söner bor i Australien och deras dotter bor i Sverige. Mona har många barnbarn i båda länderna, och säger med värme i rösten att hon är lyckligt lottad som har en så stor och fin familj.

Mona har alltid varit en förkämpe för mänskliga rättigheter och antirasism. Hon anser att när man varit med om så mycket som hon varit måste man vara en stark röst för andra, och poängterar vikten av att utbilda människor om vad som hänt. Just detta var hon också redan som ung när hon och flera andra var i kommunhuset i Adelaide för att prata med pressen om "reconciliation" (försoning) för att berätta SIN historia, och få till en förändring. Mor – och farföräldrar pratade om deras hopp och drömmar för deras barnbarn, och de unga delade också med sig om sina drömmar. Det var en bra dag med hopp om att något bättre kunde ske.

Mona har genom sin starka kristna tro kunnat gå vidare från det fruktansvärda som hände henne och hennes familj, och Gud fanns där och tröstade henne när hennes mamma inte kunde finnas där. Hon har träffat folk från England som besökt Australien och bett om förlåtelse för att de invaderade Australien. Förlåtelse och försoning har haft stor betydelse i hennes liv, och hon tror på att ta vara på sina möjligheter. Att hoppas och drömma är och har varit enda alternativet för henne, och hon menar att från det onda kan det bra komma. Trots allt hon varit med om säger hon att hon är en välsignad person som har både sin ursprungsfamilj och sin svenska familj, och att hon trots allt haft ett bra liv. Att hon är omtyckt råder det ingen tvekan om, och det är lätt att fatta tycke för henne och bli inspirerad av den starka och fantastiska människan hon är. Under vårt samtal ringer telefonen flera gånger och en granne kommer förbi för att fråga om hon behöver något. Mona är en kvinna som verkligen lämnar avtryck. ★

PS. År 2008 bad premiärminister Kevin Rudd offentligt om förlåtelse till Australiens ursprungsbefolkning.

CHARLES BAGGE -en svensk segelmakare i Broome WA

Under ett besök på Broomes friluftsmuseum förra året upptäcktes historien om svensken Charles Bagge, segelmakaren vars intressanta livsöde ligger till grund för denna artikel.

Text & Foto: Janice & Thomas Leijon

Karl Emil Bagge föddes i Göteborg, den 12 december 1859. Tider av svår fattigdom fick 20-åriga Karl att lämna Sverige. Som matros ombord på ett segelfartyg hamnade han i Australien 1879. Under de följande åren till sjöss skaffade Karl sig stor erfarenhet och yrkesskicklighet att sy segel. År 1899, vid 40 års ålder, har Charles Bagge, som han numera kallar sig, bosatt sig i Broome och arbetar som förste styrman på skonaren "Mist" som ingår i Robison & Norman's omfattande pärlfiskeflotta.

Företagaren Hugh Norman var medveten om Bagges skicklighet med nål, tråd och segelduk och uppmuntrade och hjälpte honom att börja sin egen segelsömmarverkstad i Broome. År 1907 hade Charles Bagge fullt upp att göra i det stora skjulet i det livligt trafikerade hamnområdet i stadens mittpunkt. Samma skjul står idag i friluftsmuseets trädgård. Här tillverkades många olika produkter av segelduk och inte minst kvalitetsegel till hundratals "luggers" under Broome's "golden age of pearling" då staden producerade 80 procent av världens mother of pearl shell.

År 1917 hade Charles syn blivit försämrad och han kunde inte längre fortsätta sin segelsömnad. Samma år flyttar han från Broome till Coffee Point i Perth. Till sist blev han helt blind och levde sina sista år på Western Australia's Blind Institute fram till sin död 1943. ★

Broome Historical Society & Museums hemsida
broomemuseum.org.au eller www.visitbroome.com.au

WETA STUDIOS I WELLINGTON

Text & Foto: Tomas Eisner

För en tid sedan fick jag reda på att det finns en studio i Wellington där det gjordes mycket arbete för filmerna om "Sagan om Ringen" och "En Hobbits Äventyr" med nyzeeländaren Peter Jackson som regissör. När jag sedan kollade upp lite mer förstod jag att Weta Studios i Wellington är navet i en mycket framgångsrik filmtillverkning där man gör mycket av specialeffekterna för många storfilmer. Weta Studios är definitivt väl värt ett besök om man är i trakterna kring Wellington. I och med att vi då planerade en resa till Nya Zeeland var det självfallet ett måste att få in ett besök på Weta Studios. Vår plan för rundresan på Nordön, som redan innehöll ett besök i Wellington, fick utökas med en dag för att vi skulle hinna med detta besök.

I mitten av december kom vi till Wellington och självklart bokade vi en tur ut till Weta Studios. I turen ingick busstransfer t/r från centrala Wellington ut till sydöstra Wellington och halvön Miramar där Weta Studios ligger. I turen ingick också ett besök i Weta Cave Workshops där vi skulle få se hur man tillverkar och använder olika rekvisita för filminspelningar, men också ett besök i en studio där man spelat in filmer och TV serier med miniatyrer bland annat den kända 60-tals TV serien "Thunderbirds".

Miramarhalvön är som Nya Zeelands Hollywood där Weta gruppen äger mycket mark och byggnader och även en av världens största studios, Stone Street Studios med en jättelik ljudisolerad studio (över 2 200 kvm) och en av världens största "Green Screen", en jättestor filmduk/skärm framför vilken skådespelare kan agera och sedan kan man datoranimera bakgrunden. Här finns alla delar som behövs för ett framgångsrikt filmskapande. Weta Workshop, Weta Digital, Park Road postproduktion och Stone Street Studios som alla bildar Wetagruppen och som tillsammans bildar ett nav som kan ta en film från första idé fram till den slutliga produktionen och premiären. Ordet Weta som gruppen är uppkallad efter är en art av vårtbitare som endast finns på Nya Zeeland. Det är en av de största arterna av vårtbitare som finns, med en längd upp till 10 cm.

Bussen hämtade oss på morgonen och körde ut oss till vårt första stopp som var Weta Cave Workshop. Här finns bland annat en butik med allehanda föremål för den filmintresserade såsom dockor, bilder och muggar från några av filmerna man producerat. Utanför butiken finns även stora troll som är kopior av de man ser i Sagan om Ringen filmerna. Det finns även ett litet museum där man visar många olika föremål från Ringenfilmerna och Hobbittrilogin.

Efter en stunds väntan fick vi påbörja vår tur i Weta Cave Workshop. Rundturen började med att vi fick titta på en exklusiv dokumentär där grundarna av Weta Studios, Richard Taylor och Jamie Selkirk berättade om grundandet och utvecklingen av Weta Studios. Också om allt det kreativa arbete som gjorts och vi fick en inblick i hur allt började i slutet av 80-talet. En mycket fascinerande historia om hur allt tog ordentlig fart när Peter Jackson blev en del av studion. Peter Jackson hade rättigheterna till Sagan om Ringen-trilogin och inspelningen av filmerna fick studion att utvecklas och växa otroligt fort, mycket tack vare Taylor och Selkirks erfarenhet och kunnande om specialeffekter. Vi fick en bra inblick i allt det arbete som gjorts med filmerna och hur man löpande hittat nya lösningar på problem under tiden filmerna skapades. På flera ställen under turen i workshopens rum var det förbjudet att fotografera då mycket stränga upphovsrättslagar styr. Det är respektive filmbolag/produktion som äger alla rättigheter runt en filmproduktion, inklusive allt material och rekvisita.

Hela turen, en knapp timme lång, tog oss runt i olika rum där vi fick komma nära och i många fall även känna på och testa rekvisita. Vi fick också beskrivet hur de tänkt och tagit fram olika vapen och rustningar. Det mesta tillverkas av olika plaster för att göra det möjligt för skådespelare och statister att orka bära dessa under en lång filminspelning. Bland annat berättades om hur man idag tillverkar brynjor. Förr tillverkades ju dessa av järnringar, vilket självklart var jättetungt att bära. Idag använder man i stället plaströr som kapas i millimeterstora ringar som sedan sätts ihop till brynjor. Det går åt flera kilometer tunna plaströr till en låg kostnad och förstås minimal vikt. När studion sedan målat plastbrynjorna gick det inte att se skillnad på plast och järn. Vi fick många andra exempel på en enorm uppfinningsrikedom. Bland annat fick vi träffa en av ingenjörerna som arbetade där. Han demonstrerade hur han tillverkar föremål genom att krama aluminiumfolie och sedan forma till figurer av olika slag.

Turen gick sedan vidare till miniatyrstudion där har man byggt upp landskap, byggnader och hela städer i miniatyr för att använda för inspelningar. En del var också i naturlig storlek. Det var mycket fascinerande att se hur lätt det är att fabricera verkligheter som inte finns. Den här turen är ju lika intressant för den som inte direkt är filmintresserad för man får verkligen en god inblick i hur man kan manipulera intryck och verklighet på ett helt otroligt sätt. Därför tycker jag att om du kommer till Wellington får du inte missa att göra ett besök på Weta Studios. ★

Nyheter & MEDLEMSFÖRMÅNER

Besök vår hemsida www.australien-nyzeeland.se
eller vår Facebook-sida www.facebook.com/ausnzfs
för aktuella föreläsningar, föreningsmöten och evenemang.

Läs Down Under medlemstidningen 1984 – 2019 online

Nu är arkivet med äldre utgåvor utökat och på sidan Down Under 1984 – 2019 (PDF) kan du läsa äldre utgåvor av medlemstidningarna News, News Letter, AUSNZ My Planet Magazine, Curious och Down Under. www.australien-nyzeeland.se

Xavier Rudd kommer till Sverige

Australienske multi-instrumentalisten och singer-songwritern Xavier Rudd besöker Sverige i sommar för konserter den 3/7 Debaser Strand, Stockholm. 5/7 Pustervik, Göteborg och 6/6 Kulturbolaget, Malmö www.livenation.se/artist/xavier-rudd-tickets

Jacinda Ardern sprider ny hashtag i kampen mot terrorn.

Frankrikes premiärminister Emmanuel Macron har redan hakat på kampanjen för att samarbeta med Nya Zeelands president i bekämpningen mot spridningen av terror på sociala medier. #christchurchcall

Storbritanniens prins William

lade ner en krans vid krigsmonumentet i Auckland

Tiotusentals åskådare har fyllde gatorna i Nya Zeeland och Australien för att fira Anzac-dagen och minnet av ländernas soldater som fallit i krig. Anzac-dagen högtidlighålls den 25 april, det datum då australiska och nyzeeländska trupper (Anzacs) 1915, landsteg på halvön Gallipoli i Turkiet. Det blev inledningen på ett av första världskrigets mest ökända slag, där över 130 000 soldater dog.

MyPlanet 30 år 2019

MyPlanet startade i Sverige 1989, men har funnits i Danmark i över 50 år. Idag är MyPlanet en del av Travelopia, världens största samling av specialiserade researrangörer, vilket ger oss många goda samarbeten. Vi har valt att specialisera oss på endast ett fåtal destinationer som vi kan erbjuda stor kunskap och mycket personlig erfarenhet av. Det personliga i både service och planering är vårt signum och det vi tar med oss in i mötet med dig. Sedan är det dina önskemål som styr då vi tillsammans skapar din drömräsa. För miljöns skull klimatkompenseras nu också hela resan från början till slut. www.mypplanet.se

Foto: Jorge Sayegh

Men at Work till Sverige

Det australiska rockbandet Men At Work uppträder den 28/6 på Pustervik i Göteborg och den 29/6 på Kulturbolagets i Malmö. Men At Work bildades 1979 i Melbourne och är för de allra flesta mest kända för sin hitlåt "Down under".

Skriv eller föreläs med Vänskapsföreningen

Vi söker både föreläsare och berättelser till Down Under. Hör av dig om du kan tänka dig att dela med dig av dina upplevelser från Australien och Nya Zeeland. lars.wallin@australien-nyzeeland.se

Tour Pacific tipsar! Vår nya rundresebroschyr är här!

Med den nya rundresebroschyren innebär det också att vi i år firar 10 år som rundresearrangör och över 2 000 resenärer har fått unika reseupplevelser på andra sidan jordklotet. Många av våra resenärer har dessutom rest på flera av våra rundresor, vilket vi är stolta över. Ett bra betyg på att vi levererar den höga kvalitet vi lovar. www.tourpacific.se

Australienresor tipsar!

Australienresor är en resebyrå specialiserad på Australien och Nya Zeeland. Vi har som mål att vara Sveriges största och bästa specialist på resor till Australien och Nya Zeeland. www.australienresor.se

Bli medlem i vänskapsföreningen

Bli medlem i Australiska Nyzeeländska Vänskapsföreningen. Som medlem erhåller du bland annat medlemstidningen Down Under 4 gånger per år. Inbetalning av 200 SEK till PlusGiro konto 54 81 31-2 Var vänlig ange namn, eventuellt medlemsnummer och adress. Medlemsavgiften gäller för kalenderår.

Welcome to New Zealand

www.tourismnewzealand.com

Tourism Australia

www.tourism.australia.com

New Zealand

www.newzealand.com/us

Welcome to Australia

www.australia.com/en

Resan Down Under för att hitta CHERYL

Text & Foto: Elisabeth Bjurfell

Min brevsyster på 60-talet

Ett litet tunt ljusblått brev med gula kanter för mellan Cheryl och mig och det var lika spännande varje gång det dunsade i brevlådan och det kom ett svar. Folkskolan övergick i Realskola och Gymnasium och mina kunskaper i engelska växte och växte tack vare allt fler engelska ord från det okända Australien gick studierna lysande. Drömmar har alla tonåringar och plötsligt tar vuxenlivet all tid med lång utbildning, familj och arbete så breven från Down Under slutade komma till mig.

Hitta cheryl

Var har Cheryl tagit vägen alla år som gått ställde jag mig frågan! Jag letade fram Cheryls gamla adress i Tanunda och skickade iväg ett gammalt tunt ljusblått brev som jag hade kvar och tänkte inte mer på det. Men Down Under hade postmästaren i Tanunda fått det tunna brevet i sin hand och kände igen familjen Elix och brevet hamnade på ny adress för Cheryl hade bytt efternamn och var lyckligt gift och fått tre barn med Dean som är känd vinutvecklare till yrket.

Ett brev betyder så mycket

Cheryl's händer, fick jag senare reda på, hade börjat darrat när hon kände igen det tunna brevet som plötsligt kommit i hennes brevlåda efter alla dessa år av tystnad från landet Sverige och brevvännen Elisabeth. Vi båda brevvänner har båda två precis blivit seniorer nu och tagit adjö av våra elever på skolorna där vi undervisat i nästan 40 år och nu ska vi njuta av ledigheten.

Sydney med sin berömda opera

Vi landade på Kingsford Smith sent på kvällen och taxin körde oss snabbt till Cambridge Hotel, Surrey Hills, en känd stadsdel för shopping och konst. Nu gav vi oss ut på sighthseeing i Sydney och ett område hette tidigare Woolloomooloo och hade så dåligt rykte att myndigheterna började fräscha upp det och husen renoverades. Områdets namn ändrades till Darling Harbour och förvandlades med dyra skyskrapor i miljonklassen. Historien berättar att 1788 kom engelsmännen hit för här fanns det färskvatten i Paramatta River. Aboriginerna hade bott här i över 2000 år och nu måste man försöka dela på detta nya land.

Vi är stolta som svenskar när vi fick veta att det segelformade taket på Operahuset är täckt av över en miljon gräddvita tegelplattor från Höganäs AB. Tyvärr hann aldrig arkitekten Jörn Utzon se sitt mästerverk men sonen fick äran att inviga operan med drottning Elizabeth II.

Dagstur till Blue Mountains och Katoomba falls blev vårt nästa mål på resan. Vi såg på avstånd klippan och stenformationen av de tre systerarna som lämnades av sin far och blev förvandlade av den onde andens magi. Fadern blev en enkel australisk fågel som letar efter dem sedan. Den smala järnvägen Scenic Railway som är världens brantaste järnväg som tidigare användes att forslades kol. Hela området är som ett sagoland med sandformationer, djupa raviner och disigt blå Eukalypsusskogar där vi gjorde en kort bushwalk och lärde oss dess historia och flora.

Efter tre dagar i Sydney flög vi vidare till Adelaide och nya äventyr. Tidigt nästa morgon hoppade vi på en busstur till Kangaroo Island där vi verkligen fick möjligheten att komma nära och klappa och handmata en känguru

på Wildlife Park. Djurparken är en australiensisk variant av Noaks Ark med flera djurarter är närmast utrotade på fastlandet..tex. Wallaby.

På öns sydkust i Flinders Chase National Park fick vi se spektakulära klippformationer så som Admirals Arch och Remarkables Rocks..ett naturens underverk.

Vi träffas efter 50 år

Dagen efter träffades vi brevsysstrar på riktigt och skratten och tårarna växlade och vi kunde inte släppa varandra för vi trodde inte det var sant. Cheryl och Dean hämtade oss i Adelaide och de guidade oss genom de bördiga vindistrikten och vi inkvarterades i en mysig gästvilla i Tanunda. Veckan som följde gick helt i dofter och Barossa Valleys aromer av viner. Vi fick smaka på portvin i Seppelt från 1918 och smaken satt kvar i munnen hela dagen. Dagen efter var vi bjudna till Penfolds vingård på en Vip provsmakning av deras bästa viner det var med tårar i ögonen vi måste spotta ut den ädla drycken efter att ha rullat runt den försiktigt i munnen.

Veckan som följde blev oförglömlig för oss brevvänner nu när vi kunde prata med varandra, kramas och känna att allt vi skrivit dessa år var början på vår livslånga vänskap. Bruno och Dean stämmer in i vår vänskaps sång och efter det vi ätit en avskedslunch på Chateau Tanunda bestämde vi att det inte ska dröja 50 år innan vi ses igen.

Vi fortsätter äventyret mot Alice Springs och Uluru

Vi flög från Adelaide to Alice Springs där vi möttes av 36 graders värme i den pittoreska lilla staden som började som en telegraf station, den är också känd för Royal Flying Doctors Service of Australia. Vi tog tillfället i akt att prova en känguru stek som var helt utsökt.

Följande dag hämtade en buss oss vid hotellet och målet var Ayers Rock (Uluru). När dagen började gå mot sitt slut stod vi alldeles tysta med ett glas mousserande i våra händer och såg solnedgången förändra färgen på Uluru på ett rent magiskt sätt. Följande morgon fick vi se Uluru från den sen andra sidan då solen sakta gick upp och färgerna ändrades varje minut.

Resan Down Under närmar sig sitt slut och finalen blir några dagar i Cairns där vi med den exklusiva katamaranen från Ocean Spirit Cruises tog oss ut till en liten sandö på Stora Barriärrevet där vi badade och snorklade i en otrolig korall och fiskevärld. Vi hade tur och såg några havssköldpaddor.

Nästa dag hoppade vi på Kuranda Scenic Rail som tog oss sakta upp mot den lilla byn Kuranda där vi besökte Rainforestation Nature Park

Efter en tur i regnskogen så fick vi uppleva urbefolkningens danser och deras skicklighet att kasta bumeranger och spjut. Resan tillbaka till Cairns gick via den 7,5 km långa linbanan med en fantastisk utsikt över regnskogen.

Australien har säkert världens äldsta civilisation med kultur som sträcker sig 50 000 år tillbaka i tiden och som vi nu är tacksamma att ha fått uppleva i ett par veckor och mötet med Cheryl är som en diamant i en kungakrona.

Nu kommer trötta men lyckliga hem till vårt norra land Sverige med minnen vi ska dela med oss och som varar tills vi gör en ny resa Down Under.★

TJUGOETTÅRSFIRANDE

Text: Beata Akersten - Foto: Beata och Per-Anders Akersten

*Hemma igen efter nästan två månader i Australiens sol och värme (december 2018 och januari 2019).
En granne hälsade oss välkomna hem med orden "Vi har extra lagt ut den vita mattan åt er!"
Ja nog är det skillnad från +40 grader till snö därhemma.*

Men vi höll nästan inte på att komma iväg. Per-Anders fick gallblåsan borttagen sex dagar innan vi, efter klartecken från läkare, kunde åka. Det blev ett par lugna dagar i Sydney med bl.a. Carols at the House i Operahuset. Där förgyllades vår kväll av femhundra körsångare tillsammans med orkester och solister. Ljumma promenader i sol passade oss bleka nordbor. Därefter fortsatte vi med tåg de ca 40 milen mot Gunnedah, där vår dotter Stina väntade på perrongen. En skön resa på ca sex timmar, där vi kunde se de lilafärgade jakarandaträden som stod i full blom i Sydneyträdgårdarna. Helt fantastiskt för vi brukar alltid missa denna blomprakt.

En av anledningarna till vår resa var vårt äldsta barnbarns 21-årsdag. Den festen gick av stapeln på självaste nyårsafton. Egentligen är Ellen en "Lucia", så firandet fick vänta ett par veckor. 21-årsdagar firas extra mycket i Australien och det blev ett lyckat trädgårdsparty med massor av gäster. Svenska Tove, som driver "Stockholm Florist" i Gunnedah, var i Sverige på julbesök hos släkten och då blev hennes blomkylvagn ett stort kylskåp för all mat och dryck. Även hennes omgjorda hästkärra kallad "Hästen", som var kompletterad med barfunktion, blev synnerligen uppskattad av gästerna. Nygifta grannarna Sarah och Murrays bröllopspartysaker kom väl till pass också. Sarah hade även bakat ett välsmakande konstverk till tårta. Vår son med dotter, som också var på Australienbesök, hade anlänt lagom till julhelgen efter ett besök i Queensland hos gamla vänner från hans traineetid. Alfred fick bekänna färg genom att grilla kött för de åttio gästerna, vars aptit det inte var något fel på. Glädjen var stor bland unga och gamla. Musik, dans och tal av bl.a. stolta föräldrar förgyllde kvällen och det blev salut vid årets slut. "Vi gamle", som hade varit på plats tidigare och varit med om förberedelserna, kunde summera ett mycket lyckat festresultat.

I god tid före jul hade vi hämtat hem lillebror Jack från internatskolan Farrer High School i Tamworth. Det var då det regnade i den delen av NSW! Sedan följde en lång torrperiod. "Studentfirandet" för lillasyster Maja hade också klarats av. Efter framgångsrikt avslutade studier väntar för hennes del universitetet i Newcastle, där storasyster redan finns. Så nu var äntligen alla samlade för julfirandet, som innehöll en blandning av traditioner från Sverige och Australien.

Efter allt firande drog tre generationer till kusten och Nelson Bay under en vecka. Soluppgång med delfiner och fiske, bad och många vandringar. Stegräknaren fick jobba hårt!

Väl hemma igen packade Per-Anders och jag ett par väskor igen och tog en tripp till vindistriktet Hunter Valley. I en bungalow med utsikt över sjö samt betande hästar och känguruer kopplade vi av. Ett, nej två, återbesök i Hunter Valley Garden var nödvändigt, där vi på dagtid njöt av alla fina installationer, blommor, träd och buskar. Vi hade tur, för juldekorationerna var ännu kvar, så vårt kvällsbesök var magiskt och helt anorlunda från morgonens promenad, underbart vackert. Till och med en sagofe välkomnade oss med vacker sång.

På vägen hem besökte vi en speciell plats, nämligen Burning Mountain, vars vägskylt vi sett åtskilliga gånger men inte stannat vid. Det blev en intressant vandring i naturreservat.

Ännu en "event" stod på vår lista, nämligen Tamworth Country Music Festival. Två konserter hann vi med. Dessutom var det fullt av musiker på gatorna. Mycket nöjda åkte vi hem efter en lång dag, eskorterade av ständigt helljus bakifrån – en lågt liggande fantastisk fullmåne.

När vi hälsar på vår dotter och hennes familj så deltar vi i det dagliga livet. Det var väldigt givande att umgås med barnbarnen när deras föräldrar arbetade. Promenaderna med de tre hundarna och någon katt glädde oss mycket. Fisketurer till floden, som blev allt tommare på vatten, och arbetet med att vattna i trädgården för att rädda de vackra rosorna, höll oss sysselsatta. Vindruvorna på husväggen mognade och var uppskattade av oss, men även av småfåglarna. Inget regn i sikte, vilket gjorde att grönskan försvann så småningom. Många drabbades ekonomiskt av torkan. Denna gång var vi dock inte hotade av några bränder i närområdet.

Vi hann också med Australia Day, som traditionsenligt startade med friluftsgudstjänst. Där framträdde barnbarnet Maja med sitt flygelhorn i stadens brassband. I år blev det inget "raft race" på floden, för det räckte inte vattnet till. Andra aktiviteter fanns dock kvar, såsom hundraceslopp för såväl stora och små människor som stora och små hundar. I slutet av januari började nytt skolår för barnbarnen och för oss var det dags att återvända till Kalla Nord efter en lyckad tid hos nära och kära. ★

MIN VINSTLOTT

- livslång vänskap

*"Jag kommer gärna och besöker Dig och Din familj i Sverige 3-4 dagar".
Det var det svar jag fick från lantmätare Dennis Smith i Australien på en
inbjudan att komma till mig i Sverige för ett erfarenhetsutbyte och för att
bredda kunskaperna om varandras länder i flera avseenden.*

Text & Foto: Lars Rubensson

Året var 1989. Efter 15 års jobb som lantmätare i ett skogsbolag och boende i villa, fru, två barn, hund, Volvo och stor reslust sökte jag en ny utmaning. Mitt val blev inte att köpa en trisslott med chans att förverkliga mina drömmar med hjälp av pengar. Nej, något för mig mer verklighetsnära var att sätta in en annons i medlemstidningen för lantmätare i New South Wales om ett erfarenhetsutbyte, vilket Dennis nappade på. Det positiva svaret var min första "lotterivinst" med ett vid denna tidpunkt osäkert innehåll.

En varm sommardag ett knappt år senare stod jag förväntansfull på Sundsvalls Centralstation för att ta emot Dennis som kom med tåget från Stockholm. Jag visste inte hur Dennis såg ut men "The Aussie Style" gjorde det lätt att identifiera min nye gäst. Efter några första artighetsfraser kände jag att personkemin stämde. Vid lunch en halvtimme senare var vi i full gång med att diskutera aktiviteterna som jag hade planerat de närmaste timmarna, dagarna och veckorna. Ja, det visade sig att de tre-fyra dagarna i Sverige blev tre

veckor. Några dagars samvaro, med min familj med jämförelser mellan våra länder i en mängd avseenden, blev en bra start. Dennis fick bekanta sig med våra matvanor, svenskt smörgåsbord med delikatesser som sill med snaps, tunnbröd, jämtländskt messmör och tjälknöl. Vi fick höra om specialiteter i Australien som maträtter med barracadafisk, kött från krokodil, känguru med mera. Under en måltid några dagar senare bjöd vi på surströmming. Dennis kontrade snabbt och plockade fram en burk medhavd vegemite, en produkt gjord på jästextrakt. Två nationalsymboler med helt vidriga smaker för den oinvigde!

Det viktigaste de följande veckorna var känslan att vår vänskap utvecklades då vi kände samhörighet oss emellan på olika plan, tillsammans med min familj, i erfarenhetsutbytet på min arbetsplats och i de träffar vi hade med andra lantmätare under den drygt veckolånga resa vi gjorde till Norrbotten tillsammans med min far och son. Under den 150 mil långa bilresan fick

Dennis sig en hel del till livs i skogliga frågor, i mitt arbete med rättighetsupplåtelser, skogsaffärer, orfölsfrågor, lantmäterifrågor med mera. Döm om Dennis förtjusning då vi med snöskoter tog oss fram i den orörda fjällterrängen, gjorde stopp, tog fram isborren, borrade hål i isen, pimplade ädelfisk, grillade den nyfångade rödingen och avnjöt den på en "hårbrödmacka" med öl. Den glimt i ögat Dennis visade var ett tydligt bevis på uppskattning, inte minst den öl som Dennis var van att dricka vid de pubstop som är vanliga på resor i Australien. En annan "höjdare" för Dennis var ett nattligt besök med min son på discot i hotellet vid Riksgränsen. Den ljusa försommarnatten med midnattssol kunde Dennis bara inte missa!

Känslan av vänskap växte sig stark och jag började känna att värdet av min "vinstlott" steg för var dag som gick. Wikipedias definition "Vänskap är en social relation i vilken båda parter känner tycke för varandra och hyser ömsidig tillit och respekt" kändes klockren.

De tre veckorna passerade snabbt. Dennis reste hem till Australien och några veckor senare kom en inbjudan till motsvarande vistelse Down Under. Jag tackade självklart ja och det resulterade i en "världsomsegling" året därpå. Efter en lång flygresor med tre dagars uppladdning på Hawaii möttes jag av Dennis med fru Cynthia i Sydney. I deras hem i Bulli, en liten ort åtta mil söder om Sydney blev jag oerhört väl mottagen. Dennis familj samlades och deras mottagande gjorde att jag snart kom att känna mig som en del av familjen. De kommande fem veckorna blev några av de mest upplevelserika och annorlunda i mitt liv. Första veckorna fick jag lära mig om lantmätarjobbet och skogsbruket i Australien, skillnader i förutsättningar och hur man löser problem utifrån detta. Det var mer att ta in än jag kunnat drömma om samtidigt som det gav ny kunskap och impulser till förändringar. En liten detalj kopplad till mitt jobb var möjligheterna i Australien att vid fastighetsbildning skapa tredimensionella fastigheter. Frågor kring hur man löst detta förmedlade jag till en pågående statlig utredning i Sverige. Det medförde att utredarna besökte Dennis för att få inblick i frågorna och det visade sig bli vårt gemensamma bidrag till att tredimensionell fastighetsbildning kom att införas i Sverige. Jobbupplevelserna varvades med vandringar i nationalparker och för mig ny kunskap om de risker naturen innebär för befolkningen. Jag fick på nära håll uppleva faror i naturen som skogsbränder, giftormar, krokodiler, havsströmmar, stingers, stonefish och rockor och lära mig hur man på bästa sätt undviker att utsätta sig för dessa faror. Resan fortsatte till Nya Zeeland och deltagande i en veckolång skogs-konferens i Christchurch. Där fick vi en bra inblick i landets skogsbruk och de problem och möjligheter landet har. Jag höll ett föredrag om vår svenska allemansrätt, vilken står i stark kontrast till möjligheterna att beträda andras marker Down Under. Konferensen följdes av en veckolång skogsresa på Sydön. Förutom alla upplevelser i den fantastiska naturen och med nya kunskaper fick jag en härlig känsla för deltagarna från Australien och Nya Zeeland. Helt plötsligt hade vi nya vänner med många inbjudningar att "hälsa på". En skräckartad upplevelse under resan var då jag bestämde mig för att hoppa bungyjump från hängbron Kawarau Suspension Bridge, den plats där sporten föddes år 1988. Jag betalade motsvarande 600 kronor för att kasta mig ut från bron men fegade ur efter upplevelsen att hopparen före mig åkt med gummibandet ända ner i flodytan och blivit genomblöt.

De fem veckorna Down Under var snart över och vårt gemensamma mål var att träffas tre år senare vid en lantmätarkonferens i Melbourne. Mina nyvunna erfarenheter om Australien och vänskapen med Dennis fick mig att ta ansvaret för att anordna och leda en veckolång förkonferensresa med de lantmätare från Sverige som skulle delta i konferensen. Dennis "tände på alla cyklindrar" och vi ordnade en gruppresa för 72 resenärer, lantmätare och med-

följande. Resan startade i Darwin och dess omgivningar, fortsatte till Cairns, Sydney och Bulli och avslutades i Melbourne. Gruppresan överträffade alla förväntningar och det jag upplever nu 25 år senare då jag träffar deltagare från resan är lyriska beskrivningar av upplevelserna och att alla frågar hur det är med Dennis. Min då 80-åriga far följde med mig på resan och på Dennis initiativ kunde Dennis med fru, två av hans goda vänner samt jag och min far även genomföra en resa till Tasmanien efter konferensen. Våra gemensamma resor blev grunden till vår vänskap och de ständiga kontakterna däremellan kom att bli det kitt som befäste vänskapen. Åren därefter genomförde vi många resor tillsammans, flera i Australien, Nya Zeeland och Sverige men även till resmål som England och Sydamerika. Dennis fina kontakt med våra barn medförde att vår dotter kom att studera en tid i Australien och bo under familjen Smiths "beskydd" och att vår son åkte ner för att uppleva miljön hos familjen Smith.

För min del blev ett medlemskap i det som idag är Australiska Nyzeeländska Vänskapsföreningen en fin kanal för att vidga kontakterna i Sverige. Det innebar också att jag kom med i föreningens styrelse och var dess ordförande under några år. En av de häftigaste upplevelserna under denna tid var då föreningens didjeredo-virtuos och redaktör Lars Wallin medverkade till att den aboriginiska gruppen "The White Cocatoo" besökte min familj i Sundsvall. Gruppens musikuppträdande fascinerade åhörarna och dess like hade ingen i trakterna skådat. De dansande aboriginerna och rytterna från Didjerido, Clapstick med flera instrument lämnade ingen oberörd! Motsvarande upplevelse fick vi vara med om under en resa i Nya Zeeland vid ett framträdande i Maori Meeting House på orten Waitangi på Nordön. Här uppträdde en grupp maorier med egna danser och berättelser om sin historia. På resa runt Nordön besökte jag och min fru också nyzeeländare med skandinaviska rötter. Glädjen och generositeten hos dessa kiwis i kombination med naturupplevelser gav minnen för livet.

Vårt gemensamma resande och våra kontakter fortsatte under många år. De senast fem åren har våra kontakter tyvärr blivit mer sporadiska då Dennis drabbats av senil demens. Det positiva är att vi trots Dennis sjukdom ändå upprätthåller kontakten. Följande beskrivning av äkta vänskap stämmer bra på vår vänskap. "We will be friends until we are old and senile. Then we will be new friends".

Vänskap yttrar sig på många olika sätt. För min del ger mina tankar på Dennis och allt jag haft förmånen att uppleva Down Under en obeskrivlig känsla av nöjdhet och värme i kroppen som närmast kan liknas vid den man upplever i relaxen efter ett bastubad. ★

Min annons om erfarenhetsutbyte blev en vinstlott för resten av livet, mer värd än högsta vinsten på trisslotteriet.

MED HUSBIL PÅ SYDÖN

Text & Foto: Mia Ivarsson

Jag, min man Kenneth och vår yngste son Johannes har firat jul och nyår på andra sidan jorden två gånger. Första gången var 2010-2011 när vårt andra barnbarn Aimee skulle komma till världen, och andra gången 2012-2013. Då hade tredje barnbarnet Logan anlänt i september, så vi längtade verkligen efter att träffa hela familjen igen.

När vi bekantat oss med den nya familjemedlemmen och hämtat oss efter flygresan från Sverige, vilken vi alla tre tycker är rätt påfrestande, var det dags för en veckas upplevelser i husbil. Leah, fyra år, såg fram emot att få följa med morfar, mormor och morbror Johannes (och få lite semester från småsyskonen). Vi flög från Auckland till Nelson på Sydön. Efter landning och utcheckning blev vi hämtade av en jättetrevlig äldre herre som hyrde ut husbilar. Vi fick jättemycket och bra information om allt från husbilens utrustning och funktioner både inuti och utanpå, till vad man bör tänka på när man har små barn med! Vi inriktade oss på att utforska norra delen av Sydön.

Snart gav vi oss iväg

Första anhalten blev Kaiteriteri, en trevlig liten semesterort vid Abel Tasman

Parks utkant. Vi körde till Holiday Parks campingplats, checkade in och parkerade husbilen och nästan sprang ner till den fina sandstranden. Leah och Johannes doppade sig snabbt i det grunda tidvattnet, härligt! Att få uppleva sandstrand och bad för en fyraåring som mest får se får, kor och kuperat beteslandskap, så var det här himmelriket på jorden! På vägen tillbaka till campingen passade vi på att handla mat och lite annat gott till kvällsmaten. Första kvällen i husbil blev början på en veckas campingliv vi sent ska glömma.

Nästa morgon när vi öppnade dörren slog värmen emot oss, och solen sken ikapp med alla campare och semesterfirare. Vi åt en snabb frukost och gjorde både oss och husbilen klara för avfärd. Staden Murchison vid State Highway 6 blev nästa stopp. Den lilla staden ligger vackert i ett lantbruksdistrikt i en dal mellan Victoria Forest Park och Nelson Lakes National Park. Åt vilket håll du än vänder blicken, ser du en storslagen natur. Det blev en härlig lunch på ett mysigt ställe mitt i "city". Vi tog en tur längs huvudgatan och svängde in på stadens supermarket. Det är förbluffande att se ett antal gummistövlar och arbetskängor stå utanför ingången till affären, och sedan

mötas av människor hasandes runt på sina raggsockor! Med hänsyn till kunder med känslig näsa går man inte in med smutsiga fotbeklädnader fulla av exempelvis fårskit och dylikt.

Vi fortsatte vår tur på eftermiddagen mot Beach Camp utanför Punaikaiki på västkusten. Leah ville genast ner till stranden med den svarta sanden och bada, men vågorna slog upp alldeles för högt för henne. Kenneth och Johannes däremot trotsade vågorna och riskerade nästan livet för ett dopp. På kvällen passade vi på att tvätta lite kläder i tvättstugan, och duscha på campingen. Duschen är väldigt liten i husbil, så det är skönt att utnyttja faciliteterna som erbjuds mot en liten peng. Efter en god natts sömn körde vi mot det spektakulära Pancake Rocks, en av Sydöns mest besökta turistattraktioner. Under miljontals år har kalkstensklipporna formats av hav, vind och regn till att se ut som pannkakor staplade på varandra. Vågorna slår hela tiden mot klipporna. Det har bildats pooler mellan klipporna som man ser när man går längs den asfalterade vandringsleden, vilken passar både för barn och rullstolsburna. Det var verkligen en upplevelse att se dessa klippor.

Vi styrde kosan söderut mot Greymouth, för att sedan köra österut genom Arthur's Pass Nationalpark. Vi körde många mil genom ett landskap, så vackert att det måste upplevas på plats för att kunna förstå hur vackert det är. Fast vägarna är inte att leka med för en person med höjdrädsla. Tur att de andra klarade resan, medan jag mest blundade när det var för hemskt. Vi gjorde många stopp, dels för Leahs skull, dels för att bara njuta av natur, fauna och flora. En Kea hälsade på när vi stannade på en jättefin rastplats. Vi kan intyga att ryktet om att denna papegoja är väldigt närgången stämmer! Frampå kvällen nådde vi Waikuku Beach utanför Christchurch. Vi insåg att ge sig in i en stad där reparationer och återuppbyggnaden efter den senaste jordbävningen 2011, inte var relevant för oss. Desto bättre att tillbringa någon dag vid en fin strand och njuta av bad och vackert väder.

Dagen därpå stannade vi i Kaikoura, ännu en fantastisk ort med breathtaking natur och upplevelser. I två dagar njöt vi av att bland annat köra till en sälkoloni vid Kaikoura Peninsula. Vi kom väldigt nära djuren, som låg och solade och simmade i det ljumma havsvattnet. Kaikoura är populärt bland surfare för de fina stränderna. Även valsafari är jättepoppis, särskilt kaskelotter och delfiner älskar den marina miljön. Vi tillbringade en hel eftermiddag på stranden nedanför campingen med att studera något som såg ut som valar. Till sist insåg vi att "valarna" inte flyttade sig särskilt långt. Det var i själva verket ett skär eller grund som liknade de stora djuren. Tala om synvilla, dessutom kände vi oss rätt dumma som inte fattade vad det var vi egentligen såg. Vi badade och lapade sol på underbara stränder, shoppade i affärer med massor av souvenirer, och åt gott på de små restaurangerna som ligger utmed Beach Road. Kaikoura kan rekommenderas, både för barn och vuxna.

Nästa destination var Picton, där färjorna lägger till i hamnen. Det är så vackert när båtarna kommer glidandes fram i det klarblå vattnet. Vår vecka på Sydön närmade sig sitt slut. Vi fortsatte mot Nelson från Picton och Blenheim näst sista dagen, på en så slingrig väg att jag just där och då, trodde att vi inte skulle komma fram helskinnade. Men Kenneth klarade det med bravur. Efter en veckas körning med ett helt bohare i en husbil, blev han en fena på att ratta ekipaget ända in i mål. Vi lämnade husbilen på avtalad tid vid hotellet nära flygplatsen. Sista kvällen före hemfärd till Nordön satt vi i solnedgången i staden, som anses vara en av de bästa platserna i landet vad gäller klimatet, med i genomsnitt 2400 soltimmar per år. De timmarna följde oss en hel vecka, förutom en eftermiddag med lite duggregn. Vilken tur att vi bokade just den veckan! ★

TVÅ MÅNADER SOM "GREY NOMADS"

"Grey Nomad" - Retired persons who spend their time travelling, typically in a caravan or motorhome. The term was coined by documentary film-makers Catherine Marciniak and Steve Westh for the ABC television programme of same name September 1997.

Text & Foto: Janice och Thomas Leijon

Vi är ett australiensk/svenskt gift par med arbetslivet bakom oss. Nu hade vi möjlighet att planera en efterlängtat och lång road-trip "down-under". Vi hade tidigare gjort en liknande, men betydligt kortare tripp i hyrd husbil. Denna gång skulle restiden bli vad visumet tillät, således tre månader. Alternativet till hyra var att köpa en egen husbil. Möjligheten att kunna göra flera längre resor, njuta av Australiens fantastiska mångfald under ett antal kommande år och en enkel hyra/köpa kalkyl talade för ett inköp av husbil. Efter mycket research, ett antal mail och flera telefonsamtal, hade vi möjlighet att köpa en 2009 Jayco Fiat Ducato en så kallad "plåtis", som endast rullat 32 000 km, från en pålitlig husbilsfirma i Perth. Vi har erfarenhet av en nästan identisk bil i Sverige. "Compact living at its best" tycker vi. Bilen hade dock inte fyrhjulsdraft, så inget "off-road eller "dirt-track" körande skulle det bli.

Tanken med denna "road trip" var att köra från Perth längs västkusten till Darwin via Pilbara. Vidare söderut igenom Northern Territory och outback Queensland via "Matilda Way" och avsluta på Sunshine Coast norr om Brisbane. Jul och nyår skulle spenderas med släkten i Wondai, South Burnett sydväst om Maryborough. Vi hade också från Sverige, via internet, organiserat en bra förvaringsplats för

bilen när våra tre månader var till ända, och returren till Sverige skulle anträdas. Före avresa från Sverige hade vi inskaffat Internationella körkort från Motormännen och nödvändiga försäkringar för oss själva och bilen.

Sagt och gjort, vi anländer till Perth 1den 7 oktober 2018. För att ha någonstans att bo hade vi bokat tre nätter på B&B i närheten av husbilsfirman och flygplatsen. Dessa tre dagar spenderades inköp av alla de saker som behövs för "basic living" i husbil, inte minst dunkar för dricksvatten och bränsle samt campingbord och stolar. Besiktningen av husbilen resulterade i en önskan om oljebyte, utbyte av ett totalt dött batteri till bodelen samt däckbyte höger fram, vilket utfördes utan protester. Två hopfällbara minicyklar, beställda via internet från Sydney, fanns redan på plats i bilen.

Att köra norrut från Perth i slutet av oktober innebär mindre antal semesterande familjer på vägarna. Ju längre norrut desto mindre beläggning på campingplatserna, vilket minskade behovet av att boka plats i förväg. Även om alla bekvämligheter fanns i bilen föredrog vi att spendera vår "off road" tid på campingplatser, företrädesvis med "powered sites" och med

möjlighet till dusch och klädtvätt. Kunde man sedan handla mat eller äta på restaurang i närheten var detta ett plus. För detta ändamål hade vi skaffat medlemskap i Discovery/Top Parks och Big 4. Dessutom finns det många bra privatägda campingar.

Längs västkusten körde vi via Cervantes/Pinnacles, Kalbarri NP, Monkey Mia, Coral Bay in i landet till Tom Price/Karijini NP sedan Port Hedland, Broome och Kununurra. Den viktigaste lärdomen från Kalbarri NP/ var vikten av att ha mycket vatten med sig. Mycket tragiskt var att en 27-årig manlig australiensare hade avlidit på grund av uttorkning dagen före vårt besök i nationalparken och det mäktiga "nature's window."

Så kallade "grey nomads" finns på vägarna året om. Man följer årstiderna ofta flera år i sträck. Broome, Kimberley och Kakadu, eller norra Queensland och Gold Coast under torrperioden (vinter), för att slippa kylan i söder. I Monkey Mia träffade vi 60-åriga Steve från Perth, som hade en tuff "Warning RETIRED" skylt på sin bil. Steve har varit en grey nomad de senaste 10 åren och som han själv sa: "has been living off the government", plus har lite extra hyresinkomster från sitt hus i Perth. Han var mycket negativ till "Australia being 'sold off' to China". Ett typiskt "grey nomad ekipage" består vanligen av en väl tilltagen dragbil av pic up- eller SUV-modell med 4-hjulsdrift, en stor husvagn med hög markfrigång avsedd att kunna användas i the "woop woop" där inga vägar finns. Det fanns också "grey nomads" som föredrog belagda vägar och tog sig fram med enorma ekipage i stadsbusstorlek, ofta med en liten shoppingbil hängande efter på en dolly. I Port Hedland träffade vi "Jim" med fru och hund från Queensland, som skulle tillbringa ett år på resande fot. De ämnade köra söderut via inlandsvägar mot Nullarbor Plain, sedan österut mot Victoria. Jim rekommenderade appen "WikiCamps" Australia.

Hervey Bay, Qld nådde vi när trippmätaren visade cirka 10 000 km. På en trevlig Discovery Park träffade vi Rod och Mary med taxen "Milo". Paret i 65-årsåldern, har varit "grey nomads" de senaste 15 åren. Efter att ha arbetat länge inom bageribranschen och med hälsoproblem, var det dags att sälja sin bostad på Sunshine Coast. Vid 50-årsåldern började deras liv som "grey nomads". Under dessa 15 åren har paret korsat kontinenten fyra gånger. De kör cirka 40 000 kilometer under ett år och har inte träffat sina vuxna barn och barnbarn det senaste 18 månaderna. Just nu har de sin tredje husvagn och sin andra Toyota. När man frågar om deras råd till turister, säger de att många underskattar avstånden och är oförberedda när det gäller hur mycket vatten och drivmedel man ska ha med sig.

Till sist fick vi lära oss ett nytt uttryck, "wiz-bang", en hyrbil/campervan med "sliding side door". Att behöva höra på för mycket "wiz-bang" nattetid kan vara påfrestande när man önskar sova, vilket vi själva har upplevt. Nu finns vår "plätis/wiz-bang" i säkert förva till nästa roadtrip. ★

Tips och råd finns på: www.thegreynomads.com.au

BLI MEDLEM / FÖRMÅNER

Bli medlem i Vänskapsföreningen och utöka dina kunskaper om länderna, inte bara som rese mål, utan också om bland annat kultur, historia, sport, vin, studier, arbete och hur det är att leva i Australien och Nya Zeeland. Det är också ett forum för medlemmarna att dela egna reseupplevelser med andra med samma intresse.

Medlemsförmåner

Som medlem erhåller du förutom vår medlemstidning även förmånen att kunna ställa detaljerade frågor till föreningens ambassadörer. Läs mer på vår hemsida www.australien-nyzeeland.se

Bli medlem

Inbetalning av 200 SEK till PlusGiro konto 54 81 31-2. Var vänlig ange namn, ev. medlemsnummer och e-postadress. Vi arbetar konstant med att skaffa flera och bättre fördelar för dig som medlem. Utöver medlemstidningen Down Under, hemsidan och deltagande i olika arrangemang runt om i landet.

B

Vill du skriva en artikel för **DOWN UNDER?**

Har du rest, studerat, arbetat eller
upplevt något intressant med koppling
till Australien och Nya Zeeland?

Kontakta oss via www.australien-nyazeeland.se

